

امنیت غذایی و سلامت ما و فرزندانمان
در گرو تولید غذای سالم است

بیماری لکه موجی گوجه فرنگی

Alternaria sp.

(آلترناریا)

نگارنده: خانم طیبه کیانی

کازی ارز:
مدیریت ترویج و مشارکت مردمی
با همکاری مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان دیر
استان بوشهر

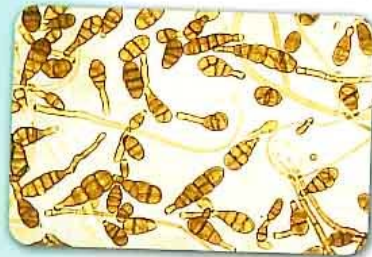
بیماری لکه موجی گوجه فرنگی (آلترناریا)

مقدمه

لکه موجی گوجه فرنگی یا **Target spot** به دلیل اینکه خیلی زود خود را نشان می دهد به **Early blight** نیز مشهور است. و به ساقه، برگ و میوه در هر مرحله حمله می کند و خسارت آن روی ارقام زودرس گوجه فرنگی در جنوب ایران شدید است. این بیماری علاوه بر گوجه فرنگی به سیب زمینی و بادمجان و نیز میوه مرکبات پس از برداشت حمله می کند. از علائم این بیماری بر روی ساقه لکه های قهوه ای با حاشیه زرد رنگ و روی میوه در محل اتصال به ساقه لکه های قهوه ای تیره یا سیاه می باشد.

چرخه بیماری و اپیدمیولوژی

این قارچ از سالی به سال دیگر به صورت ریسه و کونیدیوم در بنر و بقایای گیاهی باقی می ماند. آلودگی اولیه بوسیله ریسه ها و کونیدیومهای باقی مانده در خاک و بقایا صورت می گیرد و گیاه جوان را آلوده می کند و آلودگی ثانویه بوسیله کونیدیومهای تازه تولید شده که با باد جابجا می شوند بر روی ساقه، برگ و میوه ایجاد می شود. این قارچ به رطوبت نسبی بالا و هوای معتدل تا گرم برای فعالیت نیاز دارد. رطوبت نسبی بوسیله شبنم صبحگاهی یا آب آبیاری تامین می شود و کونیدیومها در حضور رطوبت با توجه به دما بین ۴۵ دقیقه تا ۲ ساعت جوانه می زنند.

Alternaria sp.

علامت بیماری

اگر ساقه گیاه جوان در اولین مراحل رشد آلوده شود باعث از پا افتادگی (Damping off) می شود. ولی اگر بوته رشد کند و سپس آلوده شود لکه های سیاه روی ساقه و لکه های قهوه ای با حاشیه زرد روی برگ ایجاد می شود که در اثر مواد سمی ترشح شده از قارچ است که جلوتر از خود قارچ حرکت می کند و به سلولهای اطراف نفوذ می کند. درون لکه ها دایره متحدالمرکزی ایجاد می شود که حالت موجی دارند و در اثر فعالیت متناوب قارچ بوجود می آیند این لکه ها گاه قسمت زیادی از برگ را گرفته و سپس خشک شده و می ریزند و در محل ریزش سوراخهایی ایجاد می کند در آلودگیهای شدید برگها ریزش می کنند و علاوه بر کاهش فتوسنتز باعث آفتاب سوختگی میوه ها بخصوص در آخر فصل می گردد در محل اتصال میوه به ساقه یادر محل زخم روی میوه ها لکه سفید و سیاهی ایجاد می شود. یکی از اثرات آلودگی میوه ها آلودگی بذر است که اگر بذر آلوده کاشته شود در مرحله اولیه رشد باعث از پا افتادگی گیاهچه می شود.

Alternaria sp.

کنترل

- ۱- استفاده از بذر سالم یا ضدعفونی شده
- ۲- شخم عمیق بعد از برداشت محصول و جمع آوری بقایای گیاهی
- ۳- تناوب زراعی به مدت دو سال با محصولاتی مثل غلات (در تناوب به هیچ وجه نباید از سیب زمینی استفاده کرد)
- ۴- استفاده از قارچکشهایی مثل زینب، مانب، مانکوزب و کلروتالونیل

بر اثر مصرف بیش از حد و بی مورد سموم شیمیایی سالانه بیش از دو میلیون نفر « **سموم** » و متجاوز از ۲۲۰ هزار نفر در جهان جان خود را از دست می دهند .

با شناخت آفات ، بیماری ها و علف های هرز و کنترل منطقی آنها با همکاری کارشناسان کشاورزی از مصرف بی مورد **سموم** شیمیایی پرهیز نماییم .

Alternaria sp.